

Grunneger Big Day

Dusan & Lazar Brinkhuizen

Zaterdag 10 mei 2003 was het zover: de traditionele Big Day. Voor de negende maal trokken verschillende teams erop uit om tegen elkaar te strijden. Het was een hectische en energievergende dag. Het was ook tijd om de records te verbreken.

Het doel van een Big Day is om zo veel mogelijk vogelsoorten te zien binnen één dag. Leden van de Vereniging Avifauna Groningen waren niet de enige die deze gunstige dag hadden uitgepikt. Er werd een nationale Big Day gehouden en het Nederlandse record werd daarbij gebroken door een team dat 187 soorten haalde. Deze heren hebben in tegenstelling tot de Groninger teams gebruikgemaakt van diverse raceauto's om door het vreedzame Lauwersmeergebied te scheuren. De sportieve teams van de vereniging strijden al sinds 1995 tegen elkaar met als hoofdregel: geen auto's. Er zijn nog een aantal traditionele regels die het scoren van zo veel mogelijk soorten belemmeren. De vogels moeten binnen de grenzen van de provincie Groningen worden waargenomen en wel tussen 0.00 uur en 20.00 uur. Het horen of zien van de vogelsoorten door minstens twee teamleden is voldoende voor aanvaarding. De soort moet natuurlijk wel correct gedetermineerd zijn en twifelen is dus verboden. Dit jaar is er nog een regel toegevoegd: geen contact met andere vogelaars via mobiele telefoons. Dit naar aanleiding van de twee Kraanvogels als bussoort van vorig jaar. Maar hoe zit het dan met die handige up-to-date computer in Schierzicht?

De teams konden zich aanmelden bij Alco van Klinken, de organisator van de Big Day. Twee keer heeft hij gebeld om de regels door te geven. Daarna volgde ook nog eens een e-mail met alle regels. Zo zie je maar hoe professioneel het eraan toegaat. Dit jaar deden er maar

lieft acht teams mee. Het weer was gunstig. Het was niet te warm, de zon scheen en er was weinig wind. Hieronder volgen de verslagen van de verschillende teams. Het een iets uitgebreider dan het ander in verband met de verzamelde informatie. Men was namelijk mentaal en lichamelijk uitgeschakeld en het was onmogelijk om tijdens het etentje een compleet verslag te presenteren.

Team: Alco van Klinken, Hilde van der Veen (125 soorten)

Ze begonnen in de Eemshaven waar ze de meeste soorten meepikten. Tegen de middag vertrokken ze richting het Gorecht om voornamelijk de bosvogels te scoren. De route: Eemshaven, Hesslinksiaan, Noordlaarderbos, Drentse Aa (!). Ze hebben een aantal vogels gezien dat door de rest van de teams niet gezien is. Deze sterke soorten waren: Toppereend, Wilde Zwaan, Velduil, Slechtvalk en Wespandief. Helaas hebben ze de Grote Karekiet gemist. Deze vogel bevond zich in de grote bak, alleen hij heeft zich niet meer laten horen. Tijd kost soorten! Opmerkelijk is dat ze Kleine Strandloper als enige strandlopersoort hadden. Totaal: 125 soorten. Missers: Watersnip, Zwarte Ruiter, Steenloper, Nachtegaal en Matkop.

Team: Aart van der Spoel, Jeroen Niezen (122 soorten)

Aart en Jeroen hebben overnacht in de Lauwersmeer en hebben hier het grootste deel van de dag doorgebracht. Hier volgt een kort

verslag van Aart: "Wij hebben gekozen voor de omgekeerde methode. Dus niet de klassieke manier, starten in het zuiden voor uilen en zangers en dan naar het noorden, maar andersom. Uit de broedvogelatlas blijkt dat in de atlasperiode in de oostelijke Lauwersmeerhelft (het Groninger gedeelte) maar liefst 110 broedvogels zijn vastgesteld. Hier starten leek ons daarom geen slechte optie. Bovendien zouden we ons dan al vroeg in het beste vogelgebied van de provincie bevinden zodat dit een kansrijke optie leek te zijn met veel doortrekkers en pleisteraars. Helaas was er (al dagen) absoluut geen trek zodat het resultaat een beetje tegenviel. We moesten dan ook erg hard fietsen om op 122 soorten te komen. Leuke soorten waren onder andere Houtsnip en Snor en het was leuk te constateren dat een willekeurige Groninger (heren)boerderij nog steeds goed is voor Grote Lijster, Grauwe Vliegenvanger en Spotvogel. Missers waren er genoeg. Fluiter en Zomertortel bijvoorbeeld, maar ook vrijwel geen roofvogels. Een hoogwatervluchtplaats bij de Westpolder was prachtig met de zon in de rug maar leverde niet veel bijzonders op. In het Stadspark, Piccardthof en Hoornse Meer werden nog wat aanvullende waarnemingen gedaan en toen was het acht uur. Ondanks dat we geen topscore hadden waren we redelijk tevreden. We hadden in het veld namelijk niets voorbereid. Een leuk dagje vogelen dus."

**Team: Eva Wolters,
Dick Veenendaal, Eric Schothorst
(116 soorten)**

"Het team heeft lekker rustig aan gedaan, tevoren geen internet geraadpleegd en onderweg niemand iets gevraagd. Er is slechts gebruikgemaakt van de fiets en ze hebben alleen binnen de grenzen van de gemeente De Marne geopereerd. Ook dit jaar weer de traditionele route: Eenrum, Abelstok, Leens, Lauwersmeer, Pieterburen. Ze zijn om 5 uur begonnen en hebben een respectabele score behaald. Leuke soorten waren onder andere een Tortelduif in de Leenstertillen, een Grote Zaagbek in de Lauwersmeer, en als enige team een Kanoet. Frustratiesoorten van de dag waren Zwarte Roodstaart en Sperwer.

We hebben erg genoten van deze prachtige dag!"

**Team: Hans Beek, Kees Kugel
(111 soorten)**

Hans en Kees zijn de pechvogels van de dag. Toch hebben ze een spectaculaire soort op de lijst kunnen aanvinken. Hier volgt hun kort verslag: "Om 6.00 uur zijn wij per fiets vertrokken uit Zuidhorn. Aan De Gast was het ons te doen om Boomklever en Boomkruiper. De Boomklever was niet te horen of te zien, de Boomkruiper volop. Bij het Van Starckenborghkanaal wachtten wij enige tijd op de Boomvalk maar die verscheen niet. Onderweg naar de Lauwersmeer zagen wij vele soorten, waaronder Roek, Gele Kwikstaart, Zwarte Roodstaart, Buizerd, Grutto en Tureluur. Bij Zoutkamp zijn we het Lauwersmeer ingegaan. Onderweg naar Robbenoort hadden we de Blauwborst, Bruine Kiekendief, Oeverloper, Oeverzwaluw en verschillende soorten eenden. Een vrouwtje Grote Zaagbek zat nabij het Nieuwe Robbengat. Via het militaire oefenterrein gingen we naar de Zoute Kwel. Onderweg Wielewaal, Zomertortel, Havik, Roodborstapuit en Boompieper. Beide laatste soorten bevonden zich op exact dezelfde plaats als op de Big Day van 2002. Het werd tijd voor de wadvogels en dus brachten we enige tijd door op de Marnedijk. Hier Zilverplevier, Bonte Strandloper, Wulp, Regenwulp, Groenpootruiter en Rotgans. In het dorp Robbenoort vonden we onder andere Huiszwaluw. Op de terugweg zochten we de strandjes af bij het Nieuwe Robbengat en deden onze mooiste waarneming: in het gras bevond zich een mannetje Ortolaan! In de buurt van de Vlinderbalg sloeg echter het noodlot toe: de ketting van de fiets van Hans liep eraf en kwam vast te zitten. Aanvankelijk trachtten wij dit te verhelpen maar dat lukte van geen kant. Uiteindelijk konden we het thuisfront bereiken en werden we opgehaald. We stopten met vogels kijken om ongeveer half zeven. Als laatste soort zagen we een vrouwtje Grauwe Kiekendief. We hadden in Zuidhorn nog opnieuw naar de Boomklever willen kijken maar dit is er niet van gekomen. We zagen het niet

meer zitten om nog naar de pizzeria te gaan en meldden ons af. Jammer dat een mooie dag op zo'n manier eindigde. We kwamen uiteindelijk tot 111 soorten. Volgende keer beter!"

Team: Willem de Ruiter, Pieter Tepper

Deze heren kwamen wij rond 5 uur tegen aan de rand van het Noordlaarderbos. Zij waren, net als wij, op de hoogte van de provinciegrens die zich tien meter verderop bevond. We hielden elkaar met geknepen ogen in de gaten. We trokken snel het bos in. Zij waren immers het eerste op die plek. Twee uur later kwamen we het koppel tegen bij de Hoornse Dijk waar we opnieuw oog in oog stonden met elkaar. Later op de dag was het weer raak, want we kwamen elkaar tegen in de Lauwersmeer. Kortom, ze hebben dezelfde route gereden als wij. Het verschil is dat ze pas de middagbus naar de Lauwersmeer hadden genomen en hierdoor minder tijd hadden voor dit vogelrijke gebied. Jammer genoeg ontbreekt de verdere informatie over de waarnemingen en de behaalde score. In ieder geval hadden ze die ochtend de Kleine Bonte Specht gezien waar Lazar en ik tevergeefs op aasden.

Team: Margo Jonker, Hans Vasse, Gert van Klinken (109 soorten)

Het team van Westerwolde heeft de kust met zijn specifieke zeevogels overgeslagen. Ondanks dit hebben ze een hoge score gehaald. Bovendien hebben ze een aantal keiharde soorten gescoord! Ook zijn ze de enige met een uilenkwartet. Hier volgt een verslag van Gert: "Het was een prachtige dag. Tussen 0.00 en 2.30 uur hebben we de nachtelijke ronde gedaan: de Bosuil rumoerde in het kloosterbos, de Kerkuil meldde zich bij haar jongen in de schuur aan de Poortweg en de Ransuil gaf één enkel roepje. In het maanlicht riepen vanaf de vloeivelden de Waterral, de Dodaars en het Kleinst Waterhoen. Die laatste soort was nieuw voor ons. We zouden hem zonder tip van de Westerwoldse vogelwerkgroep De Hop waarschijnlijk niet als zodanig hebben herkend! De vogel heeft een karakteristiek geluid. Vervolgens bleef het aan het Ruiten A-kanaal stil bij de boerderij waar we de Steenuil verwachtten.

's Ochtends gingen we weer verder om 5.15 uur met een Fluitert bij Agodorp. Nota bene: om zeven uur 's ochtends verscheen toch nog de Steenuil, die zich prachtig liet zien op een paaltje naast zijn boerderij! In de omgeving van Sellingen veel moois, waaronder een roepende Zwarte Specht aan de Dennenweg bij de Noordmee. En een zichtwaarneming van mannetje Wielewaal bij het ven van Slangenborg was ook leuk. Frustatiesoorten die we niet konden vinden: Boomleeuwerik (alle voorgaande jaren op de heide van Ter Borg maar nu niet), Kwartel, Grauwe Vliegenvanger (zit er heus wel, maar we konden 'm gewoon niet vinden), Ijsvogel, Glanskop en Matkop (de laatste drie dit jaar weinig in aantal in Westerwolde, volgens boswachter Nico de Vries). 's Middags op weg naar de Veenhuizerstukken met hoog boven ons een trekkende Ruigpootbuizerd. Bij Henks Hut scoorden we een zingende Blauwborst en een paartje Boomvalk. Teruggekeerd in Ter Apel zagen we meerdere Roodborsttapuiten achter het Roelagebos. Achter de vloeivelden van Ter Apel konden we de territoriumhoudende Grauwe Klauwier niet vinden. Wel is het daar een prima plek om Zomertortels te beluisteren. Het einde van onze Westerwoldse toer was tegen vijven en we vertrokken richting de stad Groningen. Het team had nog meer specialiteiten: een Engelse Gele Kwikstaart in de omgeving van Ter Apel, Kruisbekken en een Taigaboomkruiper in de bossen en een Mandarijneend in het Ruiten-Aakanaal."

Team: Gerard Dekker, Wim Woudman (134 soorten)

Dit team was onze gevaarlijkste concurrent. Wim kent het Noordlaarderbos en omgeving op zijn duimpje en bovendien was dit zijn negende Big Day. Hier volgt een kort verslag van Wim: "Ik heb het Gorecht, de omgeving van mijn woning, goed uitgezocht in de weken voor 10 mei. De ervaring leert dat er maar één aanpak de beste is. Namelijk een combinatie van het Gorecht en de Lauwersmeer. Belangrijk in de Lauwersmeer is dat er rekening gehouden moet worden met licht, wind en hoogwater. Om 3 uur vertrokken we in verband met het nachtleven. Dit leverde ons drie

uilensoorten en een Nachtegaal op. Daarna in de schemer naar de meeroever en weer terug naar het Noordlaarderbos. Omstreeks 7 uur een rondje Onnerpolder en daarna een korte pauze thuis. Ditmaal gingen we niet via de Hoornse Dijk naar Groningen maar via Onnen en Waterhuizen. Dit leverde Roodborsttapuit, Tapuit en Paap op! De Hesselinksiaan leverde alleen Dodaars, Milieudienst en een Kleine Plevier op. In Groningen wachtte de bus met daarin een tweetal concurrenten. Gebroeders Brinkhuizen wilden direct openkaart spelen maar dat lieten wij niet toe! Rond 11.30 uur kwamen we aan in de Lauwersmeer. We waren erg blij met Geoorde Fuut, Zomertortel (primeur voor mij sinds negen Big Days), Wielewaal en een Havik die van het nest vloog. Op naar de hut in het Jaap Deensgat. Helaas was deze overbevolkt met vriendelijke excursiegangers die ons behoorlijk in de weg stonden. Toen terug naar het dorp en de haven en daarna langs zee gefietst. Op de dijk troffen wij twee prachtige Noordse Sterns aan. Binnendijks terug via de Zoute Kwel leverde ons Lepelaar en Pijlstaart op. Tijdens het wachten op de bus hebben we een ijsje gepakt op het terras van de camping. We stonden bij de bushalte en waren enkele meters verwijderd van een aantal concurrenten. 'Pssss, Gerard, hoor je dat geluidje?' 'Niks zeggen.' In Groningen hebben we nog geprobeerd wat soorten bij elkaar te sprokkelen maar dit lukte niet. De Buidelmees deed het niet en mijn reserve Vuurgoudhaan in het Sterrebos deed het evenmin. De leukste waarnemingen: een oprukkende Geelgors zong op de es van Noordlaren en een vrouwtje Grauwe Kiekendief in jachtvlucht rond de hut van het Jaap Deensgat. Onze frustratiesoorten: Zomertaling, Vuurgoudhaan, Stormmeeuw en Regenwulp."

**Team: Dusan Brinkhuizen,
Lazar Brinkhuizen (146 soorten)**

Een paar dagen van tevoren hadden wij enige voorbereidingen getroffen: een ochtend naar het Noordlaarderbos, het doornemen van oude Big Dayverslagen en het verzamelen van waarnemingen van internet. De route was als gebruikelijk: 's nachts en 's ochtends het

Gorecht en de rest van de dag het Lauwersmeergebied. Klokslag twaalf stonden we in Noordlaren te wachten op de Kerkuil. We hebben daar anderhalf uur staan wachten zonder resultaat. Een roepende Roerdomp achter de kerk was mooi meegenomen (achteraf onze enige!). We besloten verder te gaan. Lazar zei: 'Laten we nog één keer kijken'. Ik scheen met een zaklamp en ineens zaten daar twee Kerkuilen op het dak van de boerderij! We gaven de lamp aan elkaar door en met de verrekijker waren ze prima te zien. Een vrouwtje Bosuil trakteerde ons en riep al bij de ingang van de Appelbergen. Het Noordlaarderbos leverde ons goede soorten op zoals Kuifmees, Matkop en Fluitier. De zingende Geelgors was zeker een harde soort maar jammer genoeg waren we niet de enigen die hem waarnamen. Maar liefst vijf teams hebben deze soort gescoord. In eerste instantie misten wij de Grote Lijster maar gelukkig ontdekte Lazar deze soort in Glimmen. Veel geluk hadden we met een langsvliegende Ijsvogel nabij het bruggetje over de Drentsche Aa. Bij het Hoornse Meer zagen we wat standaardsoorten maar de Buidelmees konden we helaas niet vinden. Voordat we de bus pakten scoorden we nog even de Zwarte Roodstaart op het station. Aangekomen in Lauwersoog huurden we een fiets en reden naar het Nieuwe Robbengat. Deze plek zorgde voor een aantal goede soorten: Dwergmeeuw, Geoorde Fuut, Zomertortel en een vrouwtje Grote Zaagbek. Een zingende Wielewaal en een jagende Boomvalk nabij de windmolen waren ook een leuke bijdrage. Toen begon de lucht even wat donkerder te worden en we besloten snel naar Achter de Zwartten te gaan. Dit gebied is alleen met weinig luchttrilling goed te doen. Een mannetje Grauwe Franjepoot was het hoogtepunt van deze plek. Een mannetje Blauwe Kiekendief liet zich ook mooi zien. Helaas konden we de gemelde Strandplevier niet vinden. De Vlinderbalg zorgde voor drie aardige soorten: een langsvliegende Grote Zilverreiger, een Blauwborst en een aantal foeragerende Zwarte Sterns. Ik had net een pieperbericht ontvangen van een Witvleugelstern bij de Ezumakeeg. Jammer genoeg vloog deze er niet tussen. Aangekomen in de hut van het Jaap

Deensgat werden we met open armen ontvangen door de aanwezige excursiegangers. We dreunden een aantal targetsoorten op en binnen de kortste keren werden deze voor ons in beeld gezet: twee Zomertalingen, een Noordse Gele Kwik en een aantal Rosse Grutto's. Na een paar tips gingen we snel terug richting de haven. Onderweg vloog een prachtig mannetje Grauwe Kiekendief met ons mee richting het noorden en een mannetje Sperwer ging voor ons op de weg zitten. Een prachtige Ortolaan had op ons gewacht en liet zich van dichtbij benaderen op een veldje achter Expozee. Alsof het niet genoeg was zagen we nog een tweede vogel in de haven van Lauwersoog. De kustweg leverde ons een aantal specifieke soorten op zoals Eidereend, Noordse Stern en Rotgans. Het werd helemaal bont toen een luid roepende Europese Kanarie langs vloog. Bij de bushalte stonden we tien meter verwijderd van Wim en Gerard. We hielden ons stil want er zat namelijk een Kleine Barmsijs te roepen! In restaurant Pino kwam de aap uit de mouw: beide partijen hadden deze vogel gezien maar deden alsof hun neus bloedde! Terug in Groningen gingen we snel naar de Hoornse Dijk in de hoop de Buidelmees toch te vinden. Ik ging even naar de rietkraag en op dat moment zag ik een mannetje Buidelmees langs hippen. Mijn handen waren tijdelijk bezet maar gelukkig kon ik de vogel gemakkelijk herkennen met het blote oog. Twee minuten later kwam Wim met vragende ogen langsfietsen. We mochten geen enkel risico lopen en hielden deze waarneming geheim. Achteraf vinden we het jammer dat we ze niet getipt hadden.

Erg opmerkelijk vonden wij de roep van een Roerdomp nabij het bruggetje. Het team Alco en Hilde, die de Buidelmees wel zagen, had voor de grap een aantal malen op een lege fles geblazen!

Ondanks de vele waarnemingen toch een aantal vrij gemakkelijk waarneembare maar door ons gemiste soorten: Dodaars, Goudvink en Kleine Bonte Specht.

Het was een perfecte dag voor een Big Day. Mooi weer en de hele Lauwersmeer vol met vogelaars. Dit was onze eerste deelname aan

de Big Day. Winnen was ons plan. We wisten alleen niet of dit zou lukken. Veel teams hebben dezelfde route afgelegd als wij. Je zou denken dat deze teams dan alle met gelijke scores zouden eindigen, maar niet dus. Ik concludeer dat een goede voorbereiding belangrijk is maar dat geluk toch de bepalende factor is voor het behalen van een hoog eindtotaal. Wij hebben erg veel geluk gehad want wij hadden het hoogste aantal soorten uit de geschiedenis van de autoloze Big Day. Ook blijkt dat dit jaar het beste is geweest tot nu toe. De totaalijst van de teams omvat 171 soorten! Vreemd genoeg is de Kwartel door geen enkel team gehoord. We willen de organisatie en alle deelnemers bedanken voor het mogelijk maken van deze onvergetelijke dag. Ik hoop dat de volgende jaren nog meer teams zullen deelnemen en dat er nog hogere scores gehaald gaan worden. En als we kunnen, strijden wij volgend jaar opnieuw om het Houten Ei.

De totaalijst:

Knobbelzwaan	Wilde Zwaan
Grauwe Gans	Kolgans
Brandgans	Rotgans
Grote Canadese	GansNijlgans
Mandarijneend	Bergeend
Tafeleend	Kuifeend
ToppereendEider	Grote Zaagbek
Krakeend	Slobeend
Wilde Eend	Pijlstaart
Zomertaling	Wintertaling
Patrijs	Fazant
Fuut	Geoorde Fuut
Dodaars	Aalscholver
Roerdomp	Blauwe Reiger
Grote Zilverreiger	Lepelaar
Bruine Kiekendief	Blauwe Kiekendief
Grauwe Kiekendief	Havik
Sperwer	Wespendief
Buizerd	Ruigpootbuizerd
Torenvalk	Smelleken
Boomvalk	Slechtvalk
Meerkoet	Waterhoen
Waterral	Kleinst Waterhoen
Scholekster	Kluut
Goudplevier	Zilverplevier
Kievit	Kleine Plevier

Bontbekplevier	Kanoet	Gekraagde Roodstaart	Roodborst
Kleine Strandloper	Temmincks Strandloper	Nachtegaal	Roodborsttapuit
Krombekstrandloper	Bonte Strandloper	Paap	Tapuit
Kemphaan	Houtsnip	Merel	Zanglijster
Watersnip	Grutto	Grote Lijster	Sprinkhaanzanger
Rosse Grutto	Regenwulp	Snor	Spotvogel
Wulp	Tureluur	Bosrietzanger	Kleine Karekiet
Witgat	Bosruiter	Rietzanger	Braamsluiper
Oeverloper	Groenpootruiter	Grasmus	Tuinfluit
Zwarte Ruiter	Steenloper	Zwartkop	Fitis
Grauwe Franjepoot	Kokmeeuw	Tjiftjaf	Goudhaan
Dwergmeeuw	Stormmeeuw	Vuurgoudhaan	Bonte Vliegenvanger
Zilvermeeuw	Kleine Mantelmeeuw	Grauwe Vliegenvanger	Baardman
Grote Mantelmeeuw	Visdief	Staartmees	Koolmees
Noordse Stern	Zwarte Stern	Pimpelmees	Matkop
Rotsduif	Houtduif	Glanskop	Zwarte Mees
Holenduif	Turkse Tortel	Kuifmees	Boomklever
Zomertortel	Koekoek	Boomkruiper	Taigaboomkruiper
Ransuil	Bosuif	Buidelmees	Wielewaal
Velduil	Stenuif	Gaai	Ekster
Kerkuif	Gierzwaluw	Kauw	Zwarte Kraai
Ijsvogel	Grote Bonte Specht	Roek	Spreeuw
Kleine Bonte Specht	Zwarte Specht	Huismus	Ringmus
Veldleeuwerik	Boerenzwaluw	Vink	Europese Kanarie
Oeverzwaluw	Huiszwaluw	Groenling	Putter
Graspieper	Boompieper	Kneu	Kleine Barmsijs
Witte Kwikstaart	Gele Kwikstaart	Kruisbek	Goudvink
Engelse Kwikstaart	Noordse kwikstaart	Appelvink	Ortolaan
Winterkoning	Heggenmus	Geelgors	Rietgors
Blauwborst	Zwarte Roodstaart		

Foto van mannetje Ortolaan gemaakt bij Expozee door Huub Lanter.